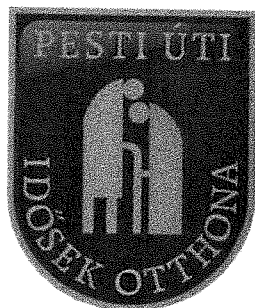

Iktatószám: KI07/3-1/2022.

FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
PESTI ÚTI IDŐSEK OTTHONA
1173 BUDAPEST, PESTI ÚT 117.

SZAKMAI PROGRAM
IDŐSEK OTTHONA
2022

Tartalomjegyzék

I. Az intézmény azonosító adatai	3
II. A szakmai program elkészítését és elfogadását meghatározó rendelkezések	3
III. A szolgáltatás célja	4
IV. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	5
V. Mentálhigiénés ellátás biztosítása	20
VI. Gondnokság alá helyezés (lásd még Házi rend Idősek Otthona XIII. fejezet 13.5.)	28
VII. A más intézményekkel történő együttműködés módja	29
VIII. Az ellátandó célcsoport megnevezése	30
IX. Az ellátás igénybevétele módja	31
X. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	34
XI. Mellékletek	34
XII. Záradék	36

I. Az intézmény azonosító adatai

1. Az intézmény (kötségvetési szerv) megnevezése, székhelye:

Fővárosi Önkormányzat Pesti Úti Idősek Otthona
1173 Budapest, Pesti út 117.

2. Az intézmény telephelyei:

- Felvételt Előkészítő Csoport: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.
- 1173 Budapest, Gyökér utca 83-89. (125386 hrsz.)

3. A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése, székhelye:

Budapest Főváros Közgyűlése
1052 Budapest, Városház u. 9-11.

4. Az intézmény férőhelyeinek száma:

Idősek otthona: 526 férőhely
Időskorúak gondozóháza: 18 férőhely

II. A szakmai program elkészítését és elfogadását meghatározó rendelkezések

A szakmai program az intézménynek a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5.§(2) bekezdés a) pontjában előírt kötelező alapidokumentuma, ami keretbe foglalja, szabályozza és meghatározza az intézmény szakmai munkáját.

A szakmai program az intézmény által nyújtott bentlakásos szakosított szociális ellátási formák keretében biztosított teljes körű ellátás, szolgáltatások gyakorlati megvalósulását alapvetően meghatározó és bemutató dokumentum.

A szakmai program tartalmazza:

- a szolgáltatás célját,
- a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
- a más intézményekkel történő együttműködés módját,
- az ellátandó célcsoport megnevezését,
- az ellátás igénybevételének módját,
- a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját.

A szakmai program mellékletét képezi:

- a házirend,
- a szervezeti és működési szabályzat és
- a megállapodások tervezetei.

A szakmai program módosítására az intézmény tevékenységét, működését lényegesen befolyásoló külső-belső körülmények változása esetén kerül sor.

Az Érdekképviselői Fórum előzetesen véleményezi az intézményvezető által elkészített szakmai programot, amit ezt követően az intézmény fenntartója részéről Budapest Főváros Közgyűlésének Emberi Erőforrások Bizottsága hagy jóvá. A jóváhagyó döntés külön dokumentumban kerül rögzítésre, ami a szakmai program mellékletét képezi.

A szakmai program kifüggesztésre kerül az intézmény faliújságain, továbbá az intézmény honlapján is bárki által elérhető és megismerhető.

III. A szolgáltatás célja

Az intézmény a fővárosban élő idős emberek és hozzátartozóik szociális biztonságérzetét növeli azáltal, hogy elérhető közelségükben személyes gondoskodást nyújtó szakosított szociális ellátási formák működtetése révén (idősek otthona, időskorúak gondozóháza) biztosítja a vonatkozó jogszabályi környezet által meghatározott keretek között a teljes körű ellátást, békés és nyugodt időskort, fókuszba helyezve a fizikai és lelki sérülések kivédését.

Az intézmény együttműködik a főváros alapszolgáltatást nyújtó intézményeivel, melyek jelzésére reagálva egyénre szabottan, megfelelő időben tudunk szakosított szociális ellátást nyújtani.

Az intézmény célja az önmaga ellátásáról nem, vagy csak folyamatos segítséggel gondoskodni képes, életkora, egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt rászoruló időskorú személy számára legalább napi ötszöri étkezés biztosítása, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátása, mentális gondozása, egészségügyi ellátása, ápolása, gondozása és lakhatásának biztosítása.

Célunk továbbá az elmagányosodás megelőzése és a hiányos kapcsolati hálóval rendelkezők kapcsolati rendszerének erősítése, pótlása, mivel a közösségi élet a depresszió és elmagányosodás kockázatát csökkenti.

Az 526 fős idősek otthona működtetésével valós szükségletekre épülő szociális segítségnyújtás biztosítható az idősek számára.

Az intézmény feladata az idős emberek számára a családi otthon pótlása, és a személyre szabott komplex tevékenység megvalósítása.

Az intézmény biztonságos környezetben segítséget nyújt a korszerű fizikai és egészségügyi ellátás, pszichés gondozás és hasznos szabadidős tevékenységek megszervezésével.

Az ellátás nyújtása során kiemelt fontosságú az egyéni igényeknek és szükségleteknek megfelelő, személyre szabott egyéni gondozási terv elkészítése, és az ellátottak meglévő képességeinek megőrzésére és fejlesztésére irányuló feladatok megtervezése és kivitelezése, a fejlesztő terápiák biztosítása.

Az idősek otthona az ellátottnak élete végéig tartó személyre szabott gondoskodást biztosít.

Demens idősök ellátása

Az 526 fős idősök otthona lakóinak jelenleg közel 56%-a szenved különböző súlyossági fokú demenciában. Az intézmény két demens gondozási egysége 112 férőhelyen biztosítja a középsúlyos és súlyos fokú demenciában szenvedő lakók részére a speciális szükségleteiknek megfelelő minőségi, egyénre szabott és speciális ápolást-gondozást.

A lakhatás és 24 órás szakfelügyelet biztosításán, valamint az alapvető szükségletek kielégítésén túl, fokozott hangsúlyt helyezünk arra, hogy a demencia lefolyásának lassításához szükséges biztonságos és inger-gazdag környezetet biztosítsunk.

Demens gondozási egységeinkben a speciális igényekhez igazodó, személyre szabott gondozásnak-ápolásnak, a fizikai aktivitás támogatásnak és a megfelelő táplálkozás és folyadékbevitel biztosításának köszönhetően megvalósul a demenciában szenvedő lakók fizikális egészségének megőrzése, társbetegségek kialakulási kockázatának csökkentése.

A megfelelő egészségügyi ellátás biztosítása, a gyógyszeradagolás és gyógyszerbevitel felügyelete, a különböző súlyossági fokú demenciában szenvedők sajátos igényeinek megfelelő, folyamatos és változatos foglalkoztatás nyújtása a demencia progressziójának lassítását, illetve az állapot szinten tartását biztosítja.

A demenciában szenvedő lakóknak nyújtott biztonság és a speciális igényekhez igazodó szakellátás biztosítása jelentősen csökkenti a családra, hozzátartozókra nehezedő terheket, ezáltal hozzájárul a demens beteg környezetében élők fizikai és mentális egészségének és társadalmi hasznosságának a megőrzéséhez.

IV. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Tárgyi és személyi feltételek

Az intézmény székhelye, valamint telephelye tömegközlekedéssel könnyedén megközelíthető.

Intézményünk székhelyén kerül sor a bentlakásos szakosított szociális ellátási formák nyújtására. Az ellátottak lakhatását biztosító épület, és annak helyiségei akadálymentesek, és akadálymentesen megközelíthetőek, az akadálymentes közlekedés épületen kívül is biztosított.

A helyiségek között a küszöböket a padlóval egysíkú burkolatváltó sínekre cseréltük. Ahol szükséges rámpával is biztosítjuk az akadálymentes közlekedést.

Az épület emeletes, így az épületen belül liftek segítik mindenki számára a kényelmes, biztonságos közlekedést.

Az ellátottak életkori sajátosságait, egészségi állapotát, mozgáskéességét és folyamatosan változó szükségleteit figyelembe véve (zsúfoltságmentes, egyszerű, biztonságos, kényelmes) kerülnek berendezésre, átalakításra a lakószobák.

Az ellátottak 2, 3, illetve 4 ágyas szobákban vannak elhelyezve, az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletnek megfelelő fürdőszoba és WC szám nemenkénti megoszlásban biztosított.

A lakószobákban egy ellátottra legalább hat négyzetméternyi lakóterület jut és biztosított a folyamatos fűtés- és melegvíz-szolgáltatás.

A demens lakókat ellátó gondozási egységek kivételével valamennyi lakószobában ágyanként felszerelésre került kisebb értékek megőrzésére lehetőséget adó széf, melyben lakóink igény szerint tárolhatják pénztárcájukat vagy a számukra értékes kisebb tárgyaikat. Valamennyi

lakószobai széf két kulccsal rendelkezik, melyből az egyik a lakó rendelkezésére áll, a tartalék kulcs pedig az intézmény központi széfjében lezárt kazettában kerül megőrzésre.

Demens gondozási egységeink az épület első és második emeletén, egységenként 720 négyzetméteren, 14-14 szobával (melyből valamennyi 4 ágyas) biztosítják lakóink kényelmét és biztonságát.

A demens ellátottak gondozási egységeibe történő bejutás, illetve az onnan történő távozás biztonsági ajtón keresztül lehetséges. Az ajtó működtetésére szolgáló kártyával csak az ellátó személyzet rendelkezik.

A IV. emeleti Semmelweis gondozási egységben a lakószobán belül került kialakításra a fürdőszoba és a WC.

A fürdőszobákban, az épület egyéb területein és az épületen kívül is kapaszkodók, korlátok (fürdőszobai kapaszkodók, épületen belül található lépcsők melletti korlátok, gondozási egységek folyosóin felszerelt korlátok, külső lépcsők melletti korlátok) segítik a balesetmentes, biztonságos közlekedést.

A fertőző betegek ellátására a földszinten került kialakításra egy izolációs blokk, mely négy darab fürdőszobával ellátott helyiségben összesen 13 fő fogadására alkalmas. A gondozási feladatok előkészítésére itt két nővérszoba áll a dolgozók rendelkezésére. Az egység kialakításával biztonsággal tudjuk érkeztetni az újonnan felvett és a kórházból hazaérkező lakóinkat is mielőtt beemelésre kerülnének a gondozási egységekbe.

Az épületen belül minden - a vonatkozó előírásoknak megfelelő - helyiség megtalálható, amely a komplex gondozás megvalósításához és a biztonságos munkavégzéshez szükséges.

Minden gondozási egységben teakonyha működik, mely lehetőséget nyújt az ellátottak számára ahhoz, hogy a hozzátartozóiktól kapott vagy a saját maguk által készített ételféleségeket megmelegítsék.

Gondozási egységenként külön társalgók biztosítják lakóink számára a szociális kapcsolatok ápolásának helyszínét.

Az orvosi vizsgálatok lebonyolításához két orvosi szoba áll rendelkezésre.

A dolgozók részére kényelmesen, praktikusan felszerelt irodák, tisztálkodó és öltöző helyiségek állnak rendelkezésre

A székhelyintézmény további helyiségei: főzőkonyha, tálalókonyhák, ellátotti és dolgozói ebédlő, gyógyszerelő szoba, nővérszobák nővérhívó rendszerrel, gyógytornász kezelőhelyiség, fodrászat, fogászati kezelőhelyiség, foglalkoztató helyiségek, büfé, raktárhelyiségek, mosoda, varroda és szobza.

A székhelyintézmény épületeinek takarításáról a Takarítási Csoport dolgozói, a Felvételt Előkészítő Csoport épületének takarításáról külön megbízással rendelkező intézményi dolgozó, míg az épületek állagának megóvásáról a Műszaki Csoport dolgozói útján gondoskodunk annak érdekében, hogy az ellátottak és a dolgozók mindennapjai méltó, nyugalmat árasztó környezetben teljenek.

Székhelyintézményünket kb. 1300 négyzetméteres zárt, gondozott, fás, bokros, virágos akadálymentesen megközelíthető zöldterület veszi körül, a kertben padok, szaletlik gondoskodnak arról, hogy a szabad levegőn való tartózkodás - egyedül vagy társasággal, illetve a nagycsoportos foglalkozások, rendezvények alkalmával - kellemes pihentető érzést nyújtson ellátottaink és az őket meglátogató hozzátartozóik számára.

Az intézmény kertjében bocsa pálya, szabadtéri színpadok kerültek kialakításra.

Az első és második emeleti demens gondozási egység kertkapcsolata a demens ellátottak számára is lehetővé teszi a friss levegőre való kijutást, mozgásigényük kielégítését. A kertkapcsolat létrehozásával biztonságos, védett környezetben képességeiknek megfelelően, emberi méltóságuk megtartása mellett levegőzhetnek demens lakóink. A kertbe való kijutás az ellátó személyzet felügyelete mellett történik.

A demens gondozási egységek közösségi helyiségei és a park frekventált részei megfigyelő kamerával felszereltek, melyek segítségével a lakók mozgása nyomon követhető.

Az épületeken belül és kívül - az udvaron/ bejáratnál/ gondozási egységek közös használatú területein elhelyezett színes, tematikus dekorációval teszik a Terápiás Csoport dolgozói hangulatosabbá intézményünket. Az évszaknak és az ünnepnek megfelelő dekoráció nem csak a jó hangulatot fokozza, hanem egyben segíti az ellátottak időbeli orientációját is.

Az intézményünk tulajdonában álló gépjárművek nem csak az intézmény üzemeltetéséhez nyújtanak nagy segítséget, hanem az ellátottaknak szervezett szabadidős tevékenységek megvalósítását (kisebb kirándulások, nagyobbakhoz buszt bérelünk), valamint a szakorvosi ellátáshoz való hozzájutást is biztosítják.

A szakmai alapellátás engedélyezett létszáma 167 fő, az intézményüzemeltetés engedélyezett létszáma 100 fő, így összesen 267 fő dolgozó látja el a feladatát intézményünkben. Munkavégzésüket nagyfokú szakmai elhivatottság jellemzi, a nagy leterheltség ellenére összetartóak, elkötelezettek, kitartóak. Szívesen vesznek részt az ellátottaknak szervezett programokon segítve ezzel a Terápiás Csoport munkáját.

Nyújtott szolgáltatáselemek

Az intézményvezető gondoskodik az ellátottakat megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartásáról, érvényesüléséről, az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő, humanizált környezet kialakításáról és működtetéséről.

Az intézmény a szolgáltatásait igénybe vevő személy részére fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt a nap huszonnégy órájában, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy a korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak megtartására, helyreállítására kerül sor.

A szolgáltatáselemek valamennyi intézményi dolgozó együttműködésével nyújthatóak megfelelő szakmai színvonalon, minőségben és hatékonysággal, ezen belül is kiemelkedően fontos a személyre szabott és egyéni igényeiket figyelembevevő ellátás nyújtása szempontjából, hogy az intézményi orvosok, gondozók, ápolók, dietetikusok, gyógytornászok és terápiás munkatársak munkája mindenkor zökkenőmentesen valósuljon meg.

Állandó felügyelet

Az ellátottak felügyelete, lelki és fizikai biztonsága személyes és technikai eszközökkel biztosított (24 órás ápolói, gondozói felügyelet, rendszeres orvosi felügyelet, Rendészeti Csoport: portaszolgálat, rendészeti felügyelet).

Étkeztetés megszervezése

Az intézmény saját főzőkonyhája napi ötszöri étkezést - orvosi javaslatra, amennyiben a lakó egészségügyi állapota indokolja diétás vagy gyakoribb étkezést - biztosít a vonatkozó előírásoknak megfelelően, higiénikus, kulturált körülmények között.

Az étkezés az étkezőben, turnusokban történik. A lakószobákban, ahol egyéni tálcás tálalási rendszert alkalmazunk kizárólag fekvőbeteg, illetve orvosi döntés és utasítás alapján erre felhatalmazott ellátottak étkezhetnek.

A fekvőbetegek ellátásánál kiemelt figyelmet fordítunk a rendszeres folyadékbevitelre.

A dietetikusok gondoskodnak, arról, hogy az ellátottak egészségi állapotuknak megfelelő mennyiségű, minőségű és tápértékű táplálékot kapjanak, a gondozási egység vezetőjével együttműködve folyamatosan tápláltsági szintfelméréseket végeznek. Az eredményeknek megfelelően diétás tanácsadást, orvosi javaslatra a tápszer beszerzését térítés ellenében biztosítunk.

Az étkezések időpontjai:

Reggeli: 7⁰⁰ órától 8³⁰ óráig

Tízórai: 10⁰⁰

Ebéd: 12⁰⁰ órától 13³⁰ óráig

Uzsonna: 14⁰⁰ órától 15⁰⁰ óráig

Vacsora: 17⁰⁰ órától 19⁰⁰ óráig

Amennyiben az ellátott valamely hideg étkezés időpontjában nem tartózkodik az intézményben részére előzetes jelzésének megfelelően az étel a gondozási egysége hűtőszekrényében tárgynapi fogyasztás céljából tárolásra és visszatértekor felszolgálásra kerül.

Az ételmezéssel kapcsolatos észrevételeket az ételmezési csoportvezetővel, dietetikussal vagy az Ételmezési Bizottság bármely tagjával meg lehet beszélni. Az Ételmezési Bizottság az észrevételekről, bejelentésekről és a tett intézkedésekről jegyzőkönyvet készít, amelyet tájékoztatásul megküld az Érdekképviselői Fórumnak, az intézményvezetőnek, a bejelentést tevőnek és az ételmezési csoportvezetőnek.

Ruházat és textilja biztosítása, tisztítása és javítása

Intézményünkben az ellátottak saját ruházatukat és textiljüket használják.

Abban az esetben, ha az ellátott nem rendelkezik megfelelő mennyiségű és minőségű saját ruházattal, illetve textiliával az intézmény - a teljes körű ellátás részeként - legalább négy váltás fehérneműt, hálóruhát, valamint két váltás évszaknak megfelelő felsőruházatot, utcai cipőt, illetve egyéb lábbelit, továbbá három váltás ágyneműt és tisztálkodást segítő három váltás textiliát biztosít az ellátott részére.

Az intézmény által személyes használatra átadott ruházat, textilja az intézmény tulajdonát képezi.

Az intézmény a házirendben lefektetett eljárásrendnek megfelelően saját mosodájában biztosítja az ellátottak ruházatának és a használt textíliáknak a tisztítását, esetleges fertőtlenítését, javítását.

Személyi és környezeti higiéné biztosítása

Az ellátottak és a dolgozók közös feladata és sikeres együttműködésének eredménye a személyi és környezeti tisztaság és higiéné magas színvonalú biztosítása és fenntartása.

Az ellátottak személyi higiénéjéért az ápolók, gondozók felelősek, akik szükség és igény szerint segítséget nyújtanak, illetve felügyelik a fürdési, haj- és körömápolási, borotválkozási feladatok elvégzését.

A tisztálkodáshoz szükséges anyagokat, eszközöket az intézmény szükség szerint biztosítja. Hajvágást és borotválást az intézmény fodrászai, manikűrt és pedikűrt a pedikűrös biztosít.

Egészségügyi ellátás

Célunk, hogy intézményünkben az ellátottak egyéni igényeikre figyelemmel komplex ellátásban részesüljenek, amelyet team munka keretében nyújtanak a gondozási egységek, a Vezető Ápolói Csoport és a Terápiás Csoport dolgozói.

Feladatunk a lakók egészségügyi szempontból történő folyamatos monitorozása, a szükséges egészségügyi ellátáshoz történő időbeni hozzájuttatása, a szakorvos által elrendelt gyógyszeres terápia, szükség esetén az elrendelt vizsgálatok elvégzésének biztosítása.

A komplex gondozás megvalósítása érdekében az ellátást biztosító munkatársak rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, kiégést (burnout) kivédő technikák elsajátítását célzó mentálhigiénés támogatást kapnak.

a) Szükség szerinti alapápolás biztosítása

Biztosítjuk az alapápolást, egyéni gondozást az intézményi orvosok utasításai és az egyéni szükségletek alapján.

Ennek keretében gondoskodunk:

- a személyi higiéné, komfortérzet biztosításáról,
- a kontinenciában való segítségnyújtásról,
- az élettani, valamint az egyéni szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezés és folyadékbevitelről,
- a hely- és helyzetváltoztatásról,
- az orvos által elrendelt gyógyszerek beszerzéséről és az ellátottakhoz való eljuttatásáról megfelelő mennyiségben és formában, a vonatkozó hatályos jogszabályok szerint.

b) Rendszeres orvosi ellátás

Intézményünk lakóinak rendszeres orvosi ellátását okleveles orvosdoktorok, valamint szakorvosok is támogatják. Ennek keretén belül neurológus, pszichiáter, urológus, bőrgyógyász,

reumatológus, fül-orr-gégész szakorvosok látják el lakóinkat, de intézményen belül fogászati ellátás is megvalósul zömében konzerváló fogászat és protetika vonatkozásában.

Az intézmény orvosai biztosítják az ellátottak egészségi állapotának rendszeres ellenőrzését, az orvosi tanácsadást, az egészségügyi tárgyú jogszabályokban meghatározott szűréseket, a gyógyszer-, és gyógyászati segédeszköz rendelést, valamint szükség esetén az egészségügyi szakellátásba történő beutalást. Céljuk az akut ellátáson túl a krónikus betegek folyamatos gondozása.

Az egészségmegőrzést szolgáló felvilágosítás elsősorban, a betegségek megelőzésének lehetőségeire, azok szövődményeinek kivédésére, a védőoltásokra, a káros szenvedélyek nem kívánt hatásaira és a szűrővizsgálatok fontosságára koncentrálnak.

Intézményi orvosaink tanácsadó és felvilágosító feladatokat is ellátnak mind a lakók, mind pedig a hozzátartozók részére. Irányítják az ellátottak szakszerű ápolását, valamint a gyógytornászok, dietetikus munkáját. A havi, heti étlaptervezetet mind a normál, mind a diétás étrendeknél véleményezik, szükség esetén módosítják a megfelelő tápanyag összetétel és kalóriamennyiség érdekében.

A vezető ápoló javaslata alapján az intézményi orvos havonta összeállítja a rendszeres gyógyszerkészletet, ennek során figyelembe veszi az ellátást igénybe vevők egészségi állapotát.

A vizitek során történnek a fizikális és eszközös vizsgálatok, valamint a kórházi- és szakvizsgálatokra történő időpontkérések, szükség esetén beutalások. A vizit alkalmával történik a szükséges gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök felírása, a költséghatékony és szakmai szabályoknak megfelelő ellátás érdekében.

Az intézményi orvos figyelemmel kíséri a lakók ellátásáért felelős szervezeti egységek higiéniás állapotát, a higiéniás szabályok betartását. Az ellátással összefüggésbe hozható fertőzések hatékony megelőzése érdekében infekciókontroll tevékenységet végez.

A hatályos jogszabályok és intézményi protokollok szerint kerülnek dokumentálásra az elvégzett orvosi tevékenységek, illetve az ellátottak egészségi állapotának változásai.

c) Szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz, valamint kórházi kezeléséhez való hozzájutás

Szakorvosi ellátáshoz való hozzájutást részben az intézménnyel szerződéses kapcsolatban álló konziliárius orvosok, részben a kerületi szakrendelő és egyéb szakrendelések, valamint a kórházak biztosítanak.

Neurológus szakorvosunk diagnosztizálja és kezeli a központi idegrendszer szerkezeti és funkcionális elváltozásait és betegségeit. Kivizsgálja az idegrendszeri eredetű panaszok okát, állapotfelmérő vizsgálatokat végez. Képalkotó vizsgálatokat, illetve különböző elektrofiziológiai vizsgálatokat rendel el, melyekkel vizsgálható az agy, a környéki idegek, valamint az izomzat elektromos működése.

Pszichiáter szakorvosunk speciális szaktudását alkalmazva pszichiátriai szakorvosi segítséget nyújt és életvezetési tanácsadást biztosít a hozzáforduló ellátottaknak pszichés problémáik megoldása érdekében. A demencia súlyossági fokát megállapítja és a kapcsolódó dokumentációs kötelezettségének eleget tesz. Szükség esetén pszichiátriai szakvéleményt és írásbeli javaslatot készít az ellátott gondnokság alá helyezésével kapcsolatban.

Urológus szakorvosunk figyelemmel kíséri és végzi az urológiai betegek ellátását, az állandó katéterek rendszeres cseréjét. Végzi a férfi gondozottak prosztataszűrését. Az intézmény ellátottjainak egyéni szükségleteire figyelemmel felírja a szakterületéhez tartozó szakorvosi javaslatra adható gyógyszereket, gyógyászati segédeszközöket.

Bőrgyógyász szakorvosunk kezeli az intézmény bőrgyógyászati panaszokkal, nyomási fekélyel, alsó végtagi fekélyel, krónikus sebbel vizsgálatra előjegyzett beteg lakóit. Terápiát ír elő, valamint szükség szerint kórházba, vagy egyéb szakellátó intézménybe történő beutalást kezdeményez. Az ápolók számára a beteg lakók kezelésére vonatkozóan utasításokat ad, utasításait írásban rögzíti és pecsétjével ellátja.

Az intézmény reumatológus-ortopéd szakorvosa az otthonban élő, reumatológiai, ortopédiai szakellátást igénylő gondozottak orvosi ellátását végzi. Javaslatot tesz a mozgásszervi betegek rehabilitálására vonatkozóan, életvezetési tanácsokat ad számukra. Irányítja és ellenőrzi a mozgásterapeuták munkáját, folyamatos szakmai konzultációt biztosít részükre. Felírja a mozgásszervi javaslatot igénylő gyógyszereket, gyógyászati segédeszközöket.

Fül-orr-gégegyógyász szakorvosunk végzi a fülfájás, fülugulás, a szédülések, az orrlégzési panaszok, orrfolyás, orrvérzés, torokfájás, arcüregi gyulladások diagnosztikáját és terápiáját. A nyaki elváltozások, duzzanatok kivizsgálásában, valamint a fülből történő idegentest eltávolításban nyújt további segítséget lakóink számára.

Intézményünkben működő fogászati rendelőkben térítésmentesen sürgősségi ellátásra, szűrővizsgálatok elvégzésre és foghúzásra van lehetőség. Fogorvosunk speciális szaktudása birtokában biztosítja a fogászati szakellátást igénylő intézményi ellátottak igényeihez és szükségleteihez igazodó megfelelő színvonalú, hatékony és egyénre szabott fogászati szakorvosi ellátást (fogpótlás, protetikai munkák orvosi részének elvégzése, foghúzások). Fogászati szakkérdésekben konzultációs lehetőséget biztosít, tanácsadást nyújt az öt megkeresők részére. A fogászati jellegű megbetegedésekben szenvedő lakókat kezeli, figyelemmel kíséri és ellenőrzi a gyulladásuk folyamatát.

A szakrendelésre történő elszállítás akut esetben soron kívül, más esetben előre tervezetten, szükség esetén betegkísérő biztosításával történik.

Kórházba történő beutalás esetén sürgősségi esetben a központi ügyeletet, illetve az Országos Mentőszolgálatot hívja ki az intézmény, egyéb esetben a AMS Mentőszolgálat betegszállítóit vesszük igénybe. Szerződéssel rendelkezünk a betegszállításra vonatkozóan továbbá az Alarm Mentőszolgálat Kft-vel, akik saját betegszállító gépjárműveikkel szállítják lakóinkat a külső szakorvosi vizsgálatokra, tervezett befevésre a területileg illetékes kórházba.

d) Gondozás-ápolás

Feladatunk az ápolási-gondozási tevékenység magas szintű művelése, a személyre szóló ápolás-gondozás, a holisztikus szemlélet megvalósítása, amelynek keretén belül gondoskodunk az arra rászoruló fizikai, szociális és lelki jólétéről.

Célunk az egyenletes és magas színvonalú szolgáltatás nyújtása, amelynek egyik alappillére a képezi a mindenkor érvényben lévő szakmai protokollok szerinti munkavégzés.

Az ápolók, gondozók folyamatos munkarendben látják el feladataikat. Tevékenységüknek része az étkeztetések lebonyolítása, a gyógyszerelés, a fürdetés, az ágyazás, a tisztázás, a lakók fizikai és mentális állapotának figyelemmel kísérése és a szükséges dokumentáció vezetése.

Valamennyi műszakban a szakképzetlen munkatársak az előírt szakképesítéssel rendelkező munkatársak mellett végzik feladataikat.

Egyéni gondozási terv

Az ellátott személyre szabott ellátására, egészségi állapotára és egyéni szükségleteinek, igényeinek, kéréseinek megismerésére figyelemmel az ellátás igénybevételét követően egy hónapon belül az ellátást igénybe vevővel, illetve törvényes képviselőjével közösen egyéni gondozási tervet készítünk.

Az egyéni gondozási terv az egészségi állapot és a gondozási, ápolási szükségletek felméréseivel készül.

A gondozási terv egyénre szabottan határozza meg az ellátásban részesülő állapotának megfelelő célkitűzéseket, a gondozási, ápolási, fejlesztési feladatokat, azok megvalósításának módszereit és az elért eredményeket.

Az egyéni gondozási terv kidolgozását munkacsoport végzi, amelyben az ellátottal közvetlenül foglalkozó szakemberek (vezető ápoló, gondozási egység vezető, ápolók, gondozók) és a Terápiás Csoportnak az ellátott mentálhigiénés ellátásában közvetlenül érintett dolgozói (terápiás csoportvezető, terápiás munkatárs) vesznek részt.

Az egyéni gondozási terv eredményességének feltétele az ellátást igénybevevő aktív közreműködése.

Az egyéni gondozási terv tartalmazza:

- az ellátott személy fizikai, mentális állapotának helyzetét,
- az állapotjavulás, illetve megőrzés érdekében szükséges, illetve javasolt feladatokat, azok időbeli ütemezését,
- az ellátott részére történő segítségnyújtás egyéb elemeit.

Az ellátásban részesülő személlyel közvetlenül foglalkozó szakemberek folyamatosan figyelemmel kísérik és elősegítik az egyéni gondozási tervben meghatározottak érvényesülését.

Az egyéni gondozási tervet kidolgozó munkacsoport évente - jelentős állapotromlás esetén annak bekövetkeztekor - átfogóan értékeli az elért eredményeket, és ennek figyelembevételével új, módosított gondozási tervet készít.

Ápolási terv

Ha az ellátásban részesülő személy állapota miatt ápolásra is szorul, az egészségügyi dokumentáció részeként ápolási tervet készítünk. Az ápolási tervet amennyiben szerves része az

intézményi keretek között végzett egészségügyi ellátásnak, vagy kiegészítő eleme a gondozott intézményben történő gyógykezelésének, illetve rehabilitációjának akkor a lakó kezelőorvosa hagyja jóvá. Amennyiben az ápolás alapvető eleme a lakó intézményi keretek között végzett ápolási és gondozási célú ellátásnak akkor az ápoló önállóan készíti és hajtja végre.

Az ápolási terv tartalmazza:

- az ellátást igénybe vevő egészségi állapotának leírását,
- az ápolási tevékenység részletes tartalmát,
- az ellátott önálló képességének visszanyeréséhez szükséges segítő tevékenységet,
- az ápolás várható időtartamát,
- a szükség szerint más formában biztosítandó ellátás kezdeményezését.

A szakszerű ápolást az intézményi orvosok folyamatosan figyelemmel kísérik, megvalósításában a szakdolgozók működnek közre.

Amennyiben lakóink egészségi állapotában bekövetkezett változás szükségessé teszi, akkor egészségügyi szakdolgozóink bizonyos szakápolási feladatokat biztosítanak ellátottjaink számára. Az alábbi szakápolási feladatok elvégzésére van lehetőség orvosi felügyelet és ellenőrzés mellett:

- szondatápláláshoz kapcsolódó szakápolói feladatok,
- katétergondozáshoz kapcsolódó szakápolói feladatok,
- műtéti területek ellátása,
- dekubitalódott területek, fekélyek szakápolási feladatai,
- gyógyászati segédeszközök, protézisek használatának tanítása.

A feladatok végrehajtását ápolási protokollok is segítik.

e) Szűrővizsgálatok

Szűrővizsgálatokat végzünk a betegségek korai felismerése céljából, valamint krónikus megbetegedésben szenvedő ellátottak esetén a szövődmények kialakulásának megakadályozása érdekében: rendszeres testsúly, vérnyomás, pulzus és vércukorszint mérés, vércukorprofil készítés, véroxigénszint mérés pulzoximéterrel, vizeletvizsgálat elvégzése tesztsíkkal.

- Tüdőszűrés:
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Intézet intézkedéseinek megfelelően, megbetegedések kiszűrése érdekében.
- EKG:
Évente minden ellátottnál végzünk EKG vizsgálatot, valamint a krónikus keringési megbetegedésben szenvedőknél orvosi utasítás szerint, illetve akut panaszok, tünetek esetén.
- Laborvizsgálatok:
Orvosi elrendelésre bizonyos kórképek esetén (pajzsmirigy betegségek, diabetes, véralvadási zavarok), akut megbetegedések kiszűrésére, illetve évente egyszer minden ellátottnál.

- **Hallásérzékelés, látás vizsgálata:**

Az érzékszervek csökkent működése az életminőséget nagymértékben rontja, ezért a látás, illetve hallás javítása érdekében megszervezzük panasz, illetve igény esetén az ellátottak szakvizsgálatra való eljuttatását. Lehetőség van az intézményen belüli vizsgálat és segédeszköz elrendelésére is.

- **Fogászati szűrés, ellátás:**

A megfelelő táplálkozás elengedhetetlen feltétele az ép fogsor megléte, pótlása.

Fontos a fogászati megbetegedések időben történő felfedezése, kezelése, a lehetséges súlyos szövődmények (pl.: szervi gyulladásos megbetegedések) elkerülése érdekében.

Lakóink részére intézményünk saját fogászati rendelőjében heti 4 órában biztosítunk ellátást. Fogorvosunk térítésmentesen, akut ellátás keretében elsősegélyt biztosít, elvégzi a foghúzásokat, valamint folyamatosan szűri lakóinkat szájüregi daganatok irányában.

Lakóink életkorából adódóan a konzerváló fogászati beavatkozás kevésbé jelentős, térítés ellenében lehetőség van protetikai munkák kivitelezésére is, melyhez fogtechnikus helyben segítséget nyújt.

f) Védőoltások

- **Influenza:**

Az influenza elleni védőoltás évenkénti beadása Budapest Főváros Kormányhivatala Kerületi Népegészségügyi Osztályaival együttműködve valósul meg.

- **Pneumococcus okozta tüdőgyulladás:**

Felhívjuk ellátottaink figyelmét a 65 év feletti korosztályt veszélyeztető pneumococcus által okozott tüdőgyulladás elleni védőoltás fontosságára és felvételének lehetőségére.

- **Koronavírus elleni védőoltás:**

A COVID - 19 megbetegedés megelőzése érdekében minden lakónk számára javasoljuk a koronavírus elleni védőoltás beadását. Intézményünkben törekszünk a minél magasabb áttoltottság elérésére, mellyel a biztonságos ellátás megvalósítható.

g) Gyógytorna, fizikoterápia

Gyógytornász munkacsoportunk végzi a lakók folyamatos mobilizálását.

Az ellátottak részére a reumatológus szakorvos utasításainak megfelelően az intézmény gyógytornászai biztosítják a szakszerű gyógytornát (csoportos, egyéni) a fizikai aktivitás megőrzése, valamint a traumák utáni rehabilitáció elősegítése érdekében, továbbá megtanítják a gyógyászati segédeszközök helyes használatát, a gyögmasször pedig az előírt masszázskézelésekkel segíti a mozgásszervi problémák megoldását.

Az intézményen belül szakorvosi elrendelés alapján lehetőség van fizikoterápiás kezelés igénybevételére is.

Az egyéni kezelések mellett általános átmozgató, hemiparetikus és kondicionáló tornát tartanak szakembereink.

Kiemelt feladat a tartósan ágyhoz kötött lakóink fokozatos és folyamatos mobilizálása, az ágyban való betegforgatás, a felültetés, a levegőztetés, a sétáltatás, a masszírozás és a légző torna.

h) Érték- és vagyonmegőrzés, pénzkezelés

Az értékmegőrzés a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően az intézmény Letétkezelési Szabályzata szerint történik.

Az intézmény kijelölt dolgozóinak (terápiás munkatárs, pénztáros) feladata, hogy az érték- és vagyonmegőrzésre, valamint a pénz- és letétkezelésre vonatkozó szabályokat az intézménybe történő felvételkor az ellátást igénybevevővel, hozzátartozójával és gondnokával megismertessék.

Az értékmegőrzés és pénzkezelés részletszabályai az intézmény házirendjének IX. fejezetében találhatóak meg.

i) Az intézmény alapfeladatát meghaladóan szolgáltatások nyújtása térítésmentesen és térítés ellenében

Az intézmény alapfeladatát meghaladó térítésmentesen, illetve eseti térítési díj ellenében nyújtott szolgáltatások köréről, igénybevételének módjáról és térítési díjának mértékéről a házirend X. fejezete ad részletes tájékoztatást.

j) Tájékoztatásnyújtás, érdekvédelem, érdekképviselet biztosítása

A házirend XII. és XIII. fejezetei részletes és teljes körű tájékoztatást nyújtanak az intézményben működő és az intézményi ellátást igénybevevő, hozzátartozója, illetve törvényes képviselője által elérhető és igénybe vehető érdekvédelmi és érdekképviselési lehetőségekről.

k) Haldoklás méltóságának biztosítása, az intézményben elhunytak eltemetetésének megszervezése

Kiemelt feladata dolgozóinknak a haldoklás méltóságának biztosítása, a hozzátartozók és a szobatársak gyászának pszichés támogatása.

Súlyos betegségük végstádiumában lévő ellátottaink számára biztosítjuk a szeretetteljes gondozást. A hospice szemléletű ellátás célja az ellátottak életminőségének javítása, ennek megfelelően a gondoskodás nem csupán a testi, hanem a lelki, szociális és spirituális igényekre, valamint a hozzátartozók segítségére is kiterjed, amelyet multidiszciplináris team munka keretében a beteggel és családjával szoros együttműködésben végzünk. Az ellátottakhoz való szeretetteljes odafordulás értékes tartalommal tudja megtölteni ezt az életszakaszt is.

Az elhunyt ellátottainkkal kapcsolatos teendők ellátását az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 62.§-ában, a házirend XV. fejezet 15.1 pontjában, a Halott ellátás szakmai protokolljában és a Hagyatéki Szabályzatban írtaknak megfelelően szervezzük meg.

Amennyiben a hozzátartozó másként nem kéri a temetésen való részvételünkkel megadjuk a végtisztességet elhunyt ellátottunknak.

A nyújtott szolgáltatáselemeket érintő specialitások demens ellátottak esetén

Napjainkban az emberiség egyik legnagyobb kihívása a fejlett társadalmak előregedése. A csökkenő születésszám és a megnövekedett átlagéletkor mellett az idősök számbeli arányának növekedésével párhuzamosan gyakrabban szembesülünk a demencia megbetegedés valamely stádiumával. A WHO adatai szerint az érintettek száma világviszonylatban 2050-re eléri a 130 milliót. A hosszú kórlefolyás során a beteg elveszíti önálló képességét, felügyeletre, majd hosszú, akár éveken át tartó teljes körű gondozásra szorul. A hazai becslések szerint a magyar lakosságból körülbelül 250-300 ezer ember él kisebb-nagyobb fokú demenciával. Mivel a betegség társadalmi és gazdasági terhe óriási ezért kiemelt szerepe van a megelőzésnek.

A demencia tulajdonképpen egy tünetcsoport, mely magában foglalja a memóriazavart, a cselekvés, a felismerés és a végrehajtó funkciók zavarát, mely tünetek végül a mindennapi életben okoznak zavarokat jelezve ezzel a kognitív állapot romlását.

A demencia tünetegyüttesét a központi idegrendszer általában krónikus és progrediáló természetű megbetegedése okozza. A funkciózavar kiterjed a memória, a gondolkodás, a tájékozódó képesség, a felfogóképesség, a számolási képesség, a tanulási képesség, a kifejezőképesség és az ítélőképesség zavarára. Mindezekhez társultan, vagy a fentieket megelőzve jelentkezhet az emocionális kontroll, a szociális viselkedés és a motiváció károsodása.

Az orvosi gyakorlatban különböző klinikai értékelő skálák alapján pontozható és besorolható a demencia fokozata. Ezekben különböző funkciók mentén (emlékezeti funkciók, térben-időbeni orientáció, ítélet/véleményalkotás, mindennapos funkciók) tapasztaltak alapján értékelik a beteg teljesítményét. Legenyhébb formája az enyhe kognitív zavar, amikor a beteg még minden segítség nélkül képes ellátni mindennapos tevékenységeit, tehát a demencia feltételeinek nem felel meg. Súlyosság szerint a demencia három fokozatát különböztetjük el:

- Enyhe fok: jelentős deficittünetek mellett az önálló életvitel részleges, nehézkes és veszélyes. A beteg életviteléhez rendszeres segítséget igényel, esetenként a folyamatos felügyelet már nem nélkülözhető, több tevékenységben már konkrét fizikai segítséget is igényelnek.
- Közepes súlyos fok: az önálló életvitel részleges, nehézkes és veszélyes. A beteg életviteléhez rendszeres segítséget igényel, esetenként a folyamatos felügyelet már nem nélkülözhető, több tevékenységben már konkrét fizikai segítséget is igényelnek.
- Súlyos fok: a beteg állandó felügyeletet igényel. A személyes higiéniát elhanyagolja, a gondolkodása összefüggéstelen. Mindennapi funkcióikban fizikai segítséget igényelnek. A betegség utolsó szakaszában a motoros működések is károsodnak (nyelés, járás).

A mentális hanyatlás miatt az idős ember nem képes mérlegelni a környezetben lévő veszélyforrásokat, így nem is tudja elkerülni azokat. Ezért alapvető az ellátó személyzet állandó jelenléte, a fokozott felügyelet biztosítása, de nem kerülhető el a biztonságot nyújtó környezet kialakítása. Olyan gondozási környezetet kell kialakítani, amely támaszkodik az idős személy

még meglévő képességeire és alkalmat kínál a készségek funkcionális megerősítésére, megőrzésére.

A közösségi terek és lakószobák kialakításánál fontos az élénk, vidám színek alkalmazása, az eligazodást segítő jelzések kihelyezése. Törekedni kell az ingergazdag környezet megvalósítására, amely több érzékszervi csatornán keresztül éri el az idős embert. Fontos szempont a kiszámíthatóság, hogy a számára szükséges bútorok, tárgyak a megszokott helyen, számára könnyen elérhetőek legyenek.

A demens lakók ellátása során is fontos szempont az intimitás biztosítása, nem csak a gondozási feladatok kivitelezése alkalmával, de a privát szféra az egyéni foglalkozások és a hozzátartozókkal való kapcsolattartás során is jelentőséggel bír.

A környezet kialakítása során törekedni kell a természetes fény biztosítására. A természetes fény segít a megfelelő biológiai ritmus fenntartásában, ezáltal az orientáció megőrzésében. Természetes fény hiányában napi sétákkal, gyakori szabadtéri programok szervezésével lehet megpróbálni annak pótlását. A belső terekben stabil megvilágítási viszonyokat kell biztosítani kiegészítő és differenciált világítással egybekötve, mely segíti az egyes funkciókhoz való igazodást.

A világítás és a színek megfelelő alkalmazása lehetőséget nyújt a különböző tájékozási pontok kiemelésére ezáltal a biztonságos mozgástér kialakítására (színekkel differenciálhatjuk például a különböző funkciójú helyiségeket).

Kedvező hatású a lágy, meleg, színes textíliák alkalmazása ügyelve arra, hogy az erős mintázatok dezorientációt válthatnak ki.

A figyelmet elterelő erős zajok rontják a kognitív működés hatékonyságát, ezért törekedni kell a külső zajok csökkentésére. Az aktív zajjal járó gondozási műveleteket, foglalkozásokat, közösségi programokat ne a pihenési időszakokra szervezzük. Foglalkozások alkalmával is biztosítsuk a figyelem elterelő hangok kiszűrését. A központi zenei műsorszolgáltatás alkalmazása sem előnyös a demens lakók ellátása során.

A demencia terápiájában fő cél a demencia tüneteinek enyhítése és a betegség által okozott szenvedés csökkentése. A demencia megfelelő, magas színvonalú, életfogytig tartó kezelése - mely magába foglalja a pszicho- és szocioterápiás célú intervenciókat (kogníció, magatartás, emóció, és stimulusorientált kezelések) és a gyógyszeres terápiát - akkor sem mellőzhető, ha a betegség végkimenetelét nem fordítja meg.

A betegség lefolyása az önellátástól a teljes önellátási és önrendelkezési képtelenségig vezet. Társuló halálos betegség nélkül az Alzheimer típusú demenciák progressziója lineáris, folyamatos progressziót mutatva, kb. 5-8 év alatt vezet halálhoz, míg a vaszkuláris típusok lépcsőzetes (hirtelen romlás, majd stagnálás, esetleg kisfokú funkcionális javulás) lefolyást mutatnak és a fenténél hosszabb idő alatt progrediálnak.

Pszichiáter, neurológus vagy geriáter szakorvos szakvéleményével igazolt demencia kórkép legalább középsúlyos fokozatával rendelkezők számára biztosított személyre szabott, speciális ellátás az intézmény demens gondozási egységeiben.

Ezen gondozási egységek ellátottjai fizikai, mentális és életvezetési szükségleteiknek megfelelő 24 órás szakirányú segítséget kapnak.

Személyre szabott egyéni gondozási tervet dolgozunk ki részükre, amely tartalmazza az ellátott aktuális fizikális és mentális állapotát, a demencia folyamatának lassításához javasolt

feladatokat és azok időbeli ütemezését, valamint az ellátott részére történő segítségnyújtás egyéb elemeit.

a) Demens ellátottak állapotfelmérésének módszerei

Az ellátottak állapotfelmérése a fenti szakvélemény birtokában, az intézmény pszichiáter szakorvosának és terápiás munkatársainak bevonásával, a következő pszichodiagnosztikai minimum tesztek elvégzésével történik:

- Mini Mental State Examination (MMSE) vizsgálat (a demenciák azonosításának, súlyossági fokának megítélésére szolgáló 30 pontos rövid kognitív teszt, melynek évenkénti ismétlése szükséges).
- Modified Mini Mental State - az MMMS teszt - mellyel a lakók térbeli, időbeli orientációs képességét, valamint a kortikális, és szubkortikális területek funkcióinak mérését sokkal pontosabban lehet elvégezni, mint az MMSE tesztel.
- Órarájzadási teszt.

Az alkalmazott tesztek meghatározott időközönként ismételt felvéve képesek az ellátottak kognitív állapotának követésére is.

A Hachinski féle módosított ischemiás skála, illetve a Globális Deterioratio Skála felvétele az intézménybe bekerüléskor történik.

A kapott eredmények segíthetik a specializált foglalkoztatási formába történő bevonást, így a még meglévő képességek nagyobb eredménnyel őrizhetőek meg.

A napi foglalkoztatások úgy vannak összeállítva, hogy az érintett területeket lefedjék, így a résztvevők körének meghatározásánál segítséget jelent a tesztek eredményének ismerete. Ezen eredmények figyelembevételével a foglalkoztatás hatékonysága várhatóan növelhető, a lakók a számukra leghatékonyabb foglalkoztatásba vonhatóak be.

b) Demens ellátottak étkeztetése

Az ellátottak étkeztetése alkalmazkodik mentális állapotukhoz, így intézményünkben a demens lakók részére külön étlap is összeállításra kerül.

Ellátottjaink betegségükből adódóan a megfelelő táplálék- és folyadékmennyiség bevitelére nem minden esetben képesek, ezért ennek folyamatos felügyeletét is biztosítjuk.

c) A demens betegekkel való foglalkozás alapszabályai - gondozási szempontok

A demens idősök ellátása speciális ápolási és gondozási feladatokat jelent. Ellátásukat komplex gondozás keretében kell megvalósítani, melynek középpontjában a lakó egyénileg meghatározott szükségletei állnak. Törekedni kell életminőségük maximalizálására, különleges hangsúlyt helyezve az egyén tiszteletére és emberi méltóságának megőrzésére. Az ellátás során kitűzött cél a még meglévő képességek megtartása, szokások kialakítása, fejlesztése, rögzítése. Olyan tevékenységek ellátására ösztönözzük őket, amelyek megfelelnek a megmaradt képességeinek, és kellő sikerélményt jelentenek számukra. Fontos szempont, hogy az ellátó személyzet lehetőleg állandó legyen, és a szabályok, elvárások ne változzanak.

A kommunikáció során fontos az egyszerű, lényegre törő fogalmazás, a megfelelő hangerő használata, szemkontaktus tartása és az élénk mimika.

A napi szintű sokszínű kommunikáció inger gazdag környezetet biztosít ellátottjaink számára, elősegítve a megmaradt képességeik, önbizalmuk megőrzését.

Konfrontációs helyzetek kialakulását lehetőleg kerülni kell, akár elterelési manőverek használatával is. A betegségükből fakadóan agitált, esetleg agresszív ellátottak kezelése, megfékezése szakember (akár pszichiáter szakorvos) bevonásával történik.

Nyugodt, elfogadó, hirtelen változásokat kiküszöbölő légkör, napirend biztosítására törekszünk. Segítséget nyújtunk a mindennapi orientációs nehézségek megoldásában, pl.: WC, ebédlő helyének megtanulása, saját szoba megtalálásának gyakorlása.

d) A demens ellátottak meglévő képességeinek megőrzésére és fejlesztésére irányuló program

Kiemelt jelentősége van a hozzátartozókkal való gyakori, rendszeres és nyugodt légkörben eltöltött kapcsolattartásnak. A hozzátartozók látogatásait többnyire munkaidőn kívülre, hétvégére időzítik, ezért a foglalkoztatásokat hétfőtől péntekig délelőtti órákban tartjuk, mivel ezen foglalkozásokból nem célszerű a lakót kiemelni.

Ugyancsak lényeges az ellátottak egymás közötti kapcsolattartásának megkönnyítése, a szellemi, szociális aktivitás, a rendszeres, folyamatos, átlátható napirend kialakítása.

A demens ellátottak gondozási egységeiben folyó mentálhigiénés szakmai munkáért az adott egység terápiás munkatársa a felelős, aki tevékenységéről köteles a gondozási egység vezetőjét folyamatosan tájékoztatni.

A foglalkoztatást és mentális gondozást napi és heti rendszerben oldjuk meg.

A lakók betegségéből adódóan fontos az állandóság és kiszámíthatóság, így a foglalkozások minden délelőtt azonos időben, megközelítőleg hasonló feladatokkal, a megszokott környezetben zajlanak.

A foglalkozások 10 órától kezdődnek, a terápiás munkatársak 9 órától a gondozási egységben vannak, részt vesznek a lakók kísérésében, ennek keretében a foglalkozásra elő tudnak készülni a lakók pillanatnyi pszichés állapotának, foglalkoztathatóságának feltérképezése által.

Minden nap ún. „napindító” tevékenységgel kezdünk, mely során a terápiás munkatárs egy szeparált helyiségbe kíséri a lakók kisebb csoportját, ahol az orientációs kérdések feltevése után eldönthető, hogy kinek milyen az aktuális állapota, továbbá a kijelölt lakókkal applikációs képek segítségével az előre meghatározott feladatok elvégeztethetők.

A lakók részvételét a foglalkozásokon nagyban befolyásolják az időjárási tényezők, esetleges betegségeik, éjszakai pihenésük, lakótársaik mentális állapota, ezért a foglalkoztatások megtervezése nagyfokú rugalmasságot követel.

Minden foglalkoztatás időtartamát tekintve 90 — 100 perces.

Ezek időbeli felosztása a következő:

- 20 perc intenzív foglalkozás a nap adott témájában
- 10 perces zenehallgatás, terelő szakasz
- 20 perces intenzív foglalkozás

- 10 perces „lazító” etap
- 20 perces napi összefoglaló
- elköszönés, 10 perces zenés, foglalkozást lezáró tevékenység.

Az időjárás függvényében a tíz perces „lazító” programok nem csak zenehallgatással, hanem kerti sétával is telhetnek. A séták alatt a lakók térbeli orientációja mellett egyfajta közösségépítés is folyik.

Munkatársaink a foglalkoztatásokba változatos módon beépítik a különböző érzékszervekre ható gyakorlatokat.

A foglalkoztatások levezetéséért az adott gondozási egység terápiás munkatársa a felelős, de a foglalkoztatások tematikájába a Terápiás Csoport más dolgozójának ötletei, javaslatai is beépítésre kerülnek, ha azok az adott problémakör feldolgozást segítik.

A foglalkoztatás menetéről, tematikájáról foglalkoztatási naplót vezetünk.

A foglalkoztatások bontása napi szinten történik, hétfőn az időbeli orientáció; kedden a rövid és hosszú távú memória tréning; szerdán a környezethez való alkalmazkodás, a térbeli orientáció; csütörtökön a meglévő érzékelés szinten tartása; pénteken pedig a mozgás, mozgásos tevékenységek kerülnek előtérbe.

Délután többnyire olyan feladatok, programok vannak, melyek a passzív befogadó szerepébe helyezik a lakókat. Ezekben az időpontokban van általában közös filmvetítés, ha olyan az érintettek állapota, akkor a rendezvényekre való felkísérés, közös zenehallgatás, kertben irányított sétáltatás, stb.

A gyógytornász munkacsoport heti egy - két alkalommal speciális, demens idősök számára kifejlesztett foglalkozást tart, előtérbe helyezve a még meglévő képességek, készségek rendszeres használatát.

V. Mentálhigiénés ellátás biztosítása

Intézményünk feladata az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátása, melynek keretében az alábbiakat biztosítjuk:

a) Személyre szabott bánásmód biztosítása és az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése

Az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése az intézmény valamennyi dolgozójának feladata.

Az intézmény az ápolási, gondozási és mentálhigiénés tevékenysége körében az idős ellátottak mindenkori fizikai- és mentális állapotának, valamint szociális képességeinek megfelelő életvezetéshez szükséges feltételeket folyamatosan biztosítja. A lakók mentális gondozása egyéni szükségleteik és igényeik mentén, készségeiket és képességeiket hosszú távon fenntartó egyéni fejlesztési- és gondozási terv és a mindenkori érvényes szakmai eljárásrend protokollja szerint történik.

A mentálhigiénés ellátás egy komplex, előre nem prognosztizálható, támogató folyamat. Az újonnan érkező ellátottak intézményi létformához való alkalmazkodásának fontos alapmomentuma, hogy a korábbi, megszokott élettérből, lakókörnyezetből való kiszakadás okozta traumás attitűdöket a fogadó szakember hogyan kódolja, hiszen ez az egyéni gondozási tervbe foglalt célokat és feladatokat, így a sikeres beilleszkedési folyamatokat és a megfelelő integrálódást is jelentősen befolyásolhatja.

Az intézményi életformához való alkalmazkodást megkönnyítik a beilleszkedést segítő tevékenységek és a befogadó és szeretetteljes légkör biztosítása, melyek leghatékonyabb eszközei az egyéni támogatás, és az ellátott ismerkedését segítő csoportos foglalkozásokba, nagyobb programokba és rendezvényekbe való bevonás.

Az intézmény az ellátottak egyéni testi, mentális állapotának és szociális képességeinek megfelelő életvezetéséhez szükséges feltételeket, valamint segítséget biztosítja az ápolási, gondozási és mentálhigiénés tevékenysége körében. Mindez az egyén testi, mentális és szociális képességeihez, készségeihez és igényeihez igazodó ápolási-gondozási attitűdöt jelent, fókuszálva az ellátott valós egyéni igényeire, a számára adekvát ápolási, gondozási célok és formák meghatározására.

A nyújtott ellátás minőségét alapvetően meghatározó, éppen ezért kiemelten fontos feladatunk a lakók fogadása, a beilleszkedés elősegítése, a megfelelő foglalkoztatás kiválasztása és a hozzátartozókkal való kapcsolattartás kiépítése a vonatkozó, érvényes szakmai protokoll alapján. Eszközei: beilleszkedő csoportfoglalkozás, egyéni támogatás, kollégák bevonása, társasági események, rendezvények, csoportos foglalkozások bemutatása, invitálás a programokra.

Az egyéni gondozási igény kielégítésére egyéni gondozási formákat biztosítunk:

24 órás realitáorientáció és attitűdterápia, életűtkövető egyéni beszélgetés, célzott vagy terápiás célú beszélgetés, "fekvőbeteg-gondozás", ingerstimuláló, szinten tartó foglalkozás, önellátási képességet szinten tartó foglalkozás, egyéni mentális képességek szinten tartása, illetve fejlesztése, mobilizálás, levegőztetés, sétáltatás, egyéni terápiás munkavégzés.

Az ágyhoz kötött lakók részére mozgóbüfé szolgáltatást biztosítunk heti három alkalommal.

b) A konfliktus helyzetek kialakulásának megelőzése érdekében egyéni, csoportos megbeszélés biztosítása

Az intézmény méretéből, ellátotti- és dolgozói létszámából adódóan a kitűzött célok elérése, valamint a szakmai feladatok ellátása csak jól együttműködő felek részvételével és konfliktusoktól mentes légkörben valósítható meg.

A kettő vagy annál több személy interakciója során kialakult egyet nem értésből fakadó érdekütközések ugyanakkor szükségszerűen konfliktust teremtenek. Az ilyen konfliktushelyzetek az intézményi ellátás során szinte minden nap kialakulhatnak hiszen az idős emberek tűrőképessége, problémalátása, problémakezelése és megoldási stratégiáik életkorukból adódóan szűkösek. A nem kezelt problémák, a nem tisztázott helyzetek az érintett felekben tartós frusztrációt okozhatnak, amely jelentősen kihat a mindennapi életük és ellátásuk minőségére.

Intézményünk a konfliktusokat okozó helyzetek elkerülésére és a kialakult konfliktusok időbeni és gyors kezelésére nagy hangsúlyt fektet és azokat minden esetben az abban érintett személyek bevonásával oldja meg. Sok esetben az Érdekképviselői Fórum is megfelelő platformja lehet a konfliktusok kezelésének és átbeszélésének.

Prevenációs módszerek az intézményben kialakuló konfliktushelyzetek állandósulásának elkerülésére:

- ellátottak gondozási környezetének tudatos megválasztása;
- konfliktushelyzetet okozó tényezők folyamatos kiiktatása, felszámolása;
- egyéni- és kiscsoportos tematikus foglalkozások szervezése – önismeretfejlesztés, érzékenyítés;
- jóvátételi technikák alkalmazása - mediálás, facilitálás;
- Érdekképviselői Fórum ülések rendszeres és szükség szerinti biztosítása.

c) A szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása

A szabadidő az ellátottjaink napi létfenntartó tevékenységein túl fennálló olyan idő, amelyet külső kényszerektől mentesen, szabad döntésük szerint használhatnak fel a számukra kedvelt tevékenységek elvégzésére.

A szabadidő kulturált eltöltéséhez az egyes foglalkozások, kisebb- és nagyobb programok biztosítása annak a komplex segítségnyújtásnak a része, amellyel az ellátottak lelki egészségének és társas kapcsolatainak megőrzését biztosítjuk.

Az egyes foglalkozásokat és programokat céljuk, természetük és lebonyolításuk módja szerint az alábbiak szerint csoportosítjuk:

- Szórakoztató jellegű foglalkozások - a magas életminőséghez hozzájáruló örömszerzés lehetőségének biztosítása megfelelően strukturált, tartalmas elfoglaltság biztosításával.
- Klubfoglalkozások – egyéni aktivitásra épülő olyan örömszerzési folyamat mely során fontos járuléka a társas kapcsolatok kialakítása, megtartása és / vagy elmélyítése.
- Terápiás célú foglalkozások - időskori demenciában érintett, normál és fekvő gondozási egységben gondozott lakóink speciális mentálhigiénés ellátása integrált foglalkoztatás

keretében. Célja a mentális hanyatlás mértékének lassítása, és az egyéni életminőség javítása.

- Hitélet gyakorlását biztosító foglalkozások.
- Naptári évben zajló, jeles ünnepekhez kapcsolódó kisebb ünnepségek – nemzeti ünnepek, húsvét, nőnap, Föld napja, halottak napja, idősek világnapja, mikulás, advent, karácsony és szilveszter.
- Naptári évben zajló, hagyományokra épülő kisebb és nagyobb programok és ünnepségek – farsang, tavaszköszöntő, őszköszöntő és Márton nap.
- Külső és szabadtéri helyszíneken zajló szabadidős programok – majális, szüreti bál, kirándulások, piknikek, kulturális programok.

A szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása érdekében az egyéni igények, az érdeklődési körök és lehetőségek felmérése után a Terápiás Csoport alapvető feladata az egyes foglalkozások és programok népszerűsítése és a folyamatos részvétel támogatása – segítségre szorulóknak kíséretének és mobilizálhatóságának biztosítása.

A **kisebb, tematikus, csoportos foglalkozások** mindenkor célja a szabadidős jellegű készségfejlesztési és terápiás lehetőségek együttes biztosítása. A foglalkozások rendszerint valamely gondozási egység társalgójában, illetve az intézmény egyéb közösségi tereiben, jó idő esetén szabadtéren, legfeljebb 12 fő részvételével valósulnak meg az alábbi témakörökben.

- **Irodalmi kör** - az irodalmi kör azzal a céllal alakult, hogy a téma iránt érdeklődők építő jellegű irodalmi műveket hallgassanak. A foglalkozás fontos küldetése a kultúra közvetítése, tágabb értelemben a közösségépítés, a lakók közötti kapcsolatok erősítése, új lakók esetében az interperszonális kapcsolatok bővítése, az izoláció, az elmagányosodás megakadályozása.
- **Fejlesztési Klub** – elsődleges célja a szórakozás, a szabadidő tartalmas eltöltése, a meglévő lexikális tudás felelevenítése és egyben közösségi élmény megélése.
- **Mesecsoport** – a meseterápia eszközeivel, elsődlegesen a személyes problémák megoldásához vezető útmutató, továbbá segít a közösségek építésében és az önismeretben.
- **„Kedves emlékeim...”** - a foglalkozás célja a régi emlékek felelevenítése, a pozitív érzések mobilizálása és az interperszonális kapcsolatok erősítése. A csoportos alkalmak lehetőséget kínálnak arra nézve, hogy a résztvevők jobban megismerjék egymást, osztozzanak egymás múltbéli örömeiben, tapasztalataiban és élményeiben.
- **Kreatív kör** – tartalmas időtöltés régi hobbik felelevenítésével: horgolás, kötés, varrás, hímzés, gyöngyfűzés, apró dísz tárgyak és játékok készítése. A résztvevők egymást taníthatják, segíthetik a munkafolyamatok során.

- „**Aktuális**” – közéleti témák fóruma. Az egyes témák kibeszélése és elemzése során a legfontosabb cél az asszertív kommunikáció és az esetleges vitahelyzetekből fakadó konfliktusok megfelelő módon való kezelésének elsajátítása.
- „**Ismeretlen ismerős**” - játékos önismereti foglalkozás.

A **nagycsoportos, rekreációs célú programokat** elsődlegesen a tavasztól ősziig terjedő időszakra tervezzük az alábbiak szerint.

- Zenés Bingó - Játék, kikapcsolódás, zenei élmény, nosztalgia és mentális fejlesztés – egyszerre.
- Bocsá - Izomkontrollra és pontosságra épülő, nagyfokú koncentrációt igénylő szabadidős sporttevékenység.
- Bingó - Szórakoztató, fejleszti a reflexeket és a koncentrációs készséget.
- Kreatív kör – Kézműveskedés és kertészkedés csodás tündéerkertek kialakításának céljából.

d) Szükség szerinti pszichoterápiás jellegű foglalkozások biztosítása

A normál ellátási szükségletű ellátottak részére a pszichoterápiás jellegű foglalkoztatások biztosításának célja aktuálisan fennálló pszichés funkció-zavarok helyreállításának elősegítése, lelki traumák és gyászfolyamatok feldolgozásának támogatása és az erős érzelmi gátoltság oldása. Pszichoterápiás jellegű foglalkozásokat egyéni – és csoportos terápia keretében biztosítunk – elsődlegesen a művészetterápia eszközeivel az alábbiak szerint.

- Egyéni – és csoportos gyászterápia
- Csoportos zeneterápia
- Csoportos képzőművészet-terápia

A művészetterápia a gondolatok és érzések kommunikálására és a szabad önkifejezésre fókuszál, zárt csoportos jellege a résztvevők számára biztonságot és támaszt nyújt.

e) Az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásához szükséges feltételek biztosítása

A mentális egészség megőrzése szempontjából az ellátottak családi- és társadalmi kapcsolatainak megőrzése elengedhetetlen. A kapcsolattartás feltételeit az intézmény arra kijelölt helyiségek kijelölésével, időszakos intézményelhagyási engedéllyel, illetve telekommunikációs- és elektronikus eszközök útján folyamatosan biztosítja.

Egészségügyi intézményben ellátott lakóinkat a gondozási egységért felelős terápiás munkatárs szükség szerint személyesen is meglátogatja, állapotát nyomon követi.

Célunk az ellátottak hozzátartozóikkal való kapcsolatának, valamint a meglévő kapcsolati háló megtartása és erősítése.

Pandémiás helyzetek okozta intézményi zárlat esetén az intézmény a kapcsolattartást kizárólag telekommunikációs- és egyéb elektronikus eszközök útján biztosítja az ellátottak részére.

Alapvető fontosságú a mentális egészség megőrzése szempontjából az ellátottnak a hozzátartozóival - különös tekintettel a legközelebbi hozzátartozóra - való személyes találkozása (társalgó helyiség), valamint a más típusú kapcsolattartás feltételeinek biztosítása (ünnepek megtartása hozzátartozóknál, telefonos kapcsolattartás stb.), illetve ezen kapcsolatok erősítése, a találkozások gyakoriságának elősegítése.

Kapcsolódási pontok és azok fenntartásának irányvonalai:

- Az ellátottnak egymással, illetve az intézmény dolgozóival való jó kapcsolatának kialakítása.
- Baráti kapcsolatok fenntartásának, létesítésének elősegítése, erősítése intézményen belül és kívül egyaránt.
- A társadalomhoz való tartozás érzésének fenntartása: más korosztályokkal (óvodás, iskolás, iskolai közösségi szolgálat, önkéntes stb.) való kapcsolattartási lehetőség biztosítása.
A kerület oktatási intézményeinek tanulói rendszeresen részt vesznek műsoraikkal a különböző rendezvényeinken. Az idős és fiatal generációk kölcsönösen tudnak értéket adni egymásnak, éppen ezért fontos minkét korosztály számára biztosítani a folytonosságot kiemelten az Idősek „hónapja” rendezvénysorozat keretein belül, illetve az adventi időszakban.
Rákosmenti Aprófalva Óvoda: Az óvodások által adott műsorok szintén sokat jelentenek időseinknek (pl. tavaszköszöntő, őszköszöntő az idősek világnapján, betlehemes játék).
- Társadalmi kapcsolatok ápolása az intézményi programokra való meghívással, illetve a társadalmi programokon való részvétellel pl.: helyi művelődési ház programjainak látogatása.
- Kapcsolattartás speciális tevékenységet folytató intézményekkel (pl.: gyógyító, rehabilitáló, támogató, szórakoztató, vallási).
- Hozzátartozó lehetőség szerinti megismerése, rendszeres személyes találkozások, információcsere.

Célunk az ellátottak kapcsolati hálójának építése, a hozzátartozókkal való kapcsolat erősítése, az empátikus kapacitás növelése.

Kórházba került lakóinkat lehetőség szerint meglátogatjuk.

f) A gondozási, illetve rehabilitációs tervek megvalósítása

A terápiás munkatársak az adott gondozási egységgel együttműködésben, a fizikai-, egészségügyi- és mentális állapotra vonatkozó adatok felmérése után elkészítik az ellátottak egyéni gondozási tervét. Az egyéni gondozási tervbe foglaltak szerint kerülnek meghatározásra az egyes gondozási célok és az elérésükhöz szükséges eszközök és módszerek. A gondozás

folyamatát, a gondozás során ellátott tevékenységeket és a gondozást érintő változásokat a terápiás munkatársak folyamatosan, de legalább havi egy alkalommal mentális dekurzus formájában, elektronikusan rögzítik. A dekurzusokat hat havi rendszerességgel, illetve szükség szerint a terápiás csoportvezető és a vezető ápoló részére szakmai ellenőrzésre átadják.

Az egyéni gondozási tervek hat havonta, illetve évente kerülnek felülvizsgálatra – jelentős állapotromlás esetén szükség szerint.

A gondozási tervbe foglalt célok megvalósulásának érdekében a terápiás munkatársak foglalkoztatási- és programterveket készítenek. Az adott foglalkoztatási események foglalkoztatási napló vagy összegző beszámoló formájában kerülnek rögzítésre.

A napi feladatellátás monitorozása folyamatos, a terápiás munkatársak a felmerülő szakmai kérdésekben és a gondozási folyamatok megrekedésében team- és/vagy esetmegbeszélés formájában kapnak segítséget.

g) A hitélet gyakorlás feltételeinek biztosítása

Az intézmény minden ellátottja számára biztosítja a szabad vallásgyakorlást, a hittársakkal, illetve felekezeti vezetőkkel való kapcsolattartás lehetőségét, valamint a különféle vallási-, kegyeleti- és egyházi ünnepek intézményen belüli megtartását.

Biztosítjuk:

- Az igényelt szentségek (áldozás, gyónás, betegek kenete) kiszolgáltatását.
- Imagyakorlatot csoportosan és egyéni formákban.
- Súlyos mozgáskorlátozottság (fekvőbeteg), illetve demencia esetén az egyén korábbi spirituális gyakorlatának legalább részleges fenntartását.
- Istentiszteleten való részvételt.
- Úrvacsora kiszolgáltatását.
- Hittársakkal, illetve felekezeti vezetővel való kapcsolattartás lehetőségét.
- Egyházi ünnepek megtartását az intézményben.
- Halottak napi megemlékezést egyházi személy részvételével.

Pandémiás helyzetek okozta intézményi zárlat esetén az intézmény felekezeti vezetők közreműködésével az intézményi belső rádió és az Otthon TV segítségével rendszeresen közvetít igehirdetéseket, szükség szerint biztosítja a külső gyülekezeti tagokkal, vezetőkkel az elektronikus úton történő kapcsolattartást, illetve minden esetben biztosítja a vallási-, kegyeleti- és egyházi ünnepek megtartásához szükséges feltételeket.

h) Az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakításának és működésének segítése és támogatása

Az intézményen belüli kis közösségek, baráti körök jellemzően az azonos érdeklődési körű ellátottak, illetve közvetlen lakótársak között, spontán módon alakulnak ki. A baráti körök fenntartásának egyik leghatékonyabb eszköze a közös élményszerzés, mely élmények

megélését az érdeklődési körnek megfelelő rekreációs célú programok és foglalkozások rendszeres biztosításával érjük el.

Célunk barátságok, baráti körök kialakítása.

Folyamatosan vagy időszakosan működő kisebb-nagyobb létszámú csoportok kialakulásával az ellátottak szociális szükségletei (elfogadottság, interakciók, szerepek átélése, támasznyújtás, visszajelzés) megélésre kerülnek. A tágabb értelemben vett közösség (intézmény, lakószoba) kialakulásával megvalósul az ellátott társadalmi érintkezéseinek érvényesítése.

Mindezeket beilleszkedő kiscsoportos foglalkozással, kötetlen szobacsoportos beszélgetésekkel, spontán szerveződésekkel valósítjuk meg.

i) Az ellátást igénybe vevők testi-lelki aktivitásának fenntartása, megőrzése

- Fizikai aktivitást segítő tevékenységek szervezése – rendszeres udvari séták, sportnapok, közös kertészkedés, piknikek, bocsma mérkőzések szervezése.
- Szellemi aktivitást segítő tevékenységek szervezése – kisebb csoportos, tematikus foglalkozások biztosítása.
- Kulturális célú tevékenységek szervezése – egyházi- és nemzeti ünnepek, jeles ünnepekről való megemlékezések, intézményi zenés rendezvények szervezése

j) Szocioterápiás foglalkozások szervezése

Intézményünk az 1/2000 (I. 7.) SzCsM rendelet 55. §-a alapján az ellátottak meglévő képességeinek szinten tartása és fejlesztése érdekében, az alábbiak szerinti szocioterápiás foglalkozásokat **az ellátottak korához, egészségi állapotához, egyéni készségeihez és képességeihez igazodóan, az egyéni gondozási tervvel összhangban** biztosítja.

- Munkaterápia - a munkaterápiában résztvevő ellátottak az intézmény területén, védett környezetben, napi- és alkalmi rendszerességgel látják el feladataikat. Az ellátott feladatok minden esetben az intézményben élők napi életvitelét pozitívan befolyásoló, és a közösségi érdeket szolgáló tevékenységekre irányulnak (közösségi terek rendben tartása, mozgásképtelen lakótársak segítése stb.).
- Manuális foglalkozások, kézműves körök – a tematikusan elkészített kézműves termékek (kötött és horgolt termékek) a gondozási egységek és közösségi terek díszítésére, lakótársak megajándékozására készülnek, de egyéni terápiás foglalkozás keretében az ellátottak saját ruházatának méretre igazítására, javítására is biztosítunk lehetőséget.
- Érdekképviselői Fórum, lakógyűlések – intézményi közéleti feladatokban való szerepvállalás, lakótársak képviselői lehetőségének biztosítása.

A szocioterápiás foglalkozásokban részt vevő ellátottak az ellátott feladataik mértékének függvényében munkajutalomban részesülnek. A munkajutalom számos ellátott esetében fontos

az önértékelési nehézségek, illetve az alacsony jövedelemből fakadó frusztráltság enyhítése és az egyén csoporton belüli presztízsének növelése érdekében.

Foglalkozásterápiák: a közösségi terápiák és a szociális készségtréning elemeinek felhasználásával érvényesíthetők az intézmény ellátottjai szükségleteinek felmérése alapján, illetve az intézmény feltételeit, adottságait figyelembe véve.

Szociális készségtréningek: az ellátottak még meglévő elemi szociális funkcióinak stabilizálása, erre épülő további önellátási képesség fejlesztés (étkezés, öltözködés, tisztálkodás terén).

Közösségi terápiák: nagycsoportos foglalkozásformák keretén belül zeneterápia (Zenedélelőtt, Kívánságkiosár), irodalmi csoport (Vers mindenkinek), mozgásterápia, kreatív terápia.

A terápiás célú foglalkoztatás megvalósításának folyamata

Cél: a szabad tevékenység, alkotás, hasznosság örömeinek átélése, önértékelés, magabiztosság növekedése, az aktivitás megtartása, bizonyos munkaképességek és a jó erőnlét megtartása, kompetencia érzés növekedése, pozitív énkép kialakulása.

Intézményünkben kiemelt feladat, hogy a demens és a mozgáskorlátozott, közlekedésre csak segédeszközzel és/vagy személyi segítséggel képes ellátottak is érezzék azt, hogy a társadalom integráns tagjai, ennek érdekében elősegítjük, hogy részt vegyenek az intézményen kívül szervezett programokon is.

Az önkéntes segítők a helyzetváltoztatásban segítséget igénylő ellátottak kísérésén túl több területen bevonhatók a szakmai ellátásba. A Terápiás Csoport dolgozóinak irányításával segítséget nyújthatnak az egyéni foglalkozások kivitelezésében (beszélgetés, felolvasás, szabadlevegőn való tartózkodás segítése stb.).

VI. Gondnokság alá helyezés (lásd még Házirend Idősek Otthona XIII. fejezet 13.5.)

A gondnokság alá helyezési eljárás megindítása különösen akkor indokolt, ha az ellátott személy személyi és vagyoni érdekvédelme egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel csak a gondnokság alá helyezéssel biztosítható.

Ha az ellátott ügyei viteléhez szükséges belátási képessége (mentális zavara következtében) tartósan és teljeskörűen hiányzik, akkor cselekvőképességének teljes korlátozása válik indokolttá és szükségessé.

A Terápiás Csoport terápiás munkatársai az egyes ellátottak mentális képességeit évente egy alkalommal, illetve észlelhető állapotromlás esetén soron kívül MMSE teszt segítségével méri fel. Az MMSE teszt segítségével a kognitív hanyatlásból eredő demencia és annak súlyossága azonosítható.

A teszt a térbeli és időbeli orientáció, megjegyző emlékezés, figyelem és számolás, felidéző emlékezés, megnevezés, ismétlés, hármas parancs, olvasás, írás és másolás részekből áll.

Az MMSE teszt rendszeres elvégzése az idő előrehaladtával mérhetővé teszi a kognitív hanyatlás súlyosbodásának mértékét, amely segíti az ellátottak egyéni gondozási szükségletéhez, állapotához igazodó foglalkoztatást és gondozást.

A tesztben szerzett pontok alapján az elérhető 30 pontos eredményből a 23 és 15 pontérték közöttiek enyhe, a 14 és 10 pontérték közöttiek közepes, a 10 pontérték alattiak súlyos demensnek tekinthetők. (Folstein féle vizsgálat)

Az MMSE teszteket a kitöltésüket követően pszichiáter szakorvos elemzi és értékeli, majd az ellátott állapotának, valamint a teszt eredmények ismeretében, javaslatot tesz az ellátott cselekvőképességét érintő intézkedés kezdeményezésére.

VII. A más intézményekkel történő együttműködés módja

Az intézmény fenntartójával való együttműködés többoldalú, mely kiterjed a költségvetési, pénzügyi és gazdasági tevékenységre, e tevékenységek ellenőrzésére. Az együttműködés célja egyben a szakmai feladatellátás nyomon követése, a szakmai program szerinti működés ellenőrzése.

Az egészségügyi szakellátást nyújtó intézményekkel rendszeres, napi szintű kapcsolatot tart fenn az intézmény az intézményben élő ellátottak szakrendelésekre, kezelésekre való beutalása miatt, a beutalt ellátottak állapotáról való érdeklődés során, valamint az onnan intézményünkbe visszatérő ellátottakkal kapcsolatban. Kórházi ellátás esetén a kezelőorvosokkal tartjuk a kapcsolatot.

A kórházi szociális munkásokkal az intézmény az ellátást igénylők kérelmeinek ügyintézés céljából rendszeresen kapcsolatot tart fenn.

Más, hasonló típusú intézményekkel való együttműködés során az intézmények kölcsönösen tájékoztatják egymást az általuk szerzett szakmai tapasztalatokról, az alkalmazott új módszerekről, ezek eredményeiről. Ez az együttműködés segíti a férőhely kihasználtság optimalizálását is. Az együttműködéssel megvalósítható, hogy az ellátást igénybe vevők a részükre adekvát szociális intézményi elhelyezésben részesüljenek.

Az átmeneti elhelyezést biztosító szociális intézményekkel, hajléktalan személyeket ellátó intézményekkel szintén rendszeres partneri kapcsolatot ápolunk a tartós bentlakásos intézményi elhelyezések gördülékenyebb ügyintézése érdekében.

A Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működő tartós bentlakásos intézményekkel szakmacsoportonként rendszeres személyes kapcsolatot tartunk fenn, továbbá az ellátottaknak szervezett közös programokon való részvétel alkalmával történő ismerkedések is erősítik az intézmények közötti kohéziót.

A kerületi önkormányzatokkal rendszeres a kapcsolattartásunk, a szép korúak megköszöntése céljából minden esetben ellátogat intézményünkbe a polgármester, illetve helyettese és munkatársai, akik személyes ajándékkal kedveskednek az ünnepeltnek.

Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya, Budapest Főváros Védelmi Bizottsága rendszeresen segíti munkánkat a koronavírus elleni hatékony védekezésben.

Az ellátottjogi képviselő havonta egyszer, illetve szükség esetén keresi fel intézményünket.

A Budapest Főváros Kormányhivatala X. Kerületi Hivatalával, valamint az ellátottak és intézményi elhelyezést igénylők állandó lakcímének megfelelő területileg illetékes gyámhivatalokkal rendszeres, hatékony kapcsolatot tart fenn intézményünk.

Intézményünkbe az ünnepek alkalmával jellemzően XVII. kerületi óvodások, iskolások látogathatnak el, színes műsoruk nagy örömet jelent az ellátottak számára.

Rendszeres kapcsolatot a katolikus és a református egyházzal tart fenn intézményünk, havonta egy alkalommal van katolikus szentmise és református istentisztelet.

VIII. Az ellátandó célcsoport megnevezése

Az intézmény összesen 544 férőhelyen biztosítja az idősellátást.

Férőhelyek megoszlása: Idősek otthona: 526 férőhely

Időskorúak gondozóháza: 18 férőhely

Időotthoni ellátottak

1. Időotthoni ellátás a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet szerinti értékelő adatlap alapján III. fokozatú vagy ezen rendelet 4.§ (1) bekezdése szerint meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.
2. Az 1. pontban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igénylő a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el idősek otthonában.
3. A 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, 1. pont szerinti gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható idősek otthonában, amennyiben más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben az ellátása nem biztosítható.
4. A 2. pont szerinti személlyel az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója gondozási szükséglet hiányában is felvehető idősek otthonába.
5. Gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható a férőhelyszám legfeljebb 15%-ig, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

Amennyiben az ellátást igénylő személy pszichiátriai vagy szenvedélybetegségben szenved, ellátásáról más intézmény keretében kell elkülönítetten gondoskodni.

A gondozási formákat egyénre szabottan, az ellátottak állapotának és gondozási szükségleteinek figyelembevételével valósítjuk meg.

A gondozásnak az idős ember szükségleteihez kell igazodnia a fizikai és egészségügyi ellátás, a mentálhigiénés gondozás és a foglalkozások tekintetében egyaránt.

Intézményünkben a folyamatos ápolást igénylő ellátottak száma és aránya jelentősen megnövekedett a gondozási szükséglet vizsgálat 2008. januári bevezetése óta.

Az életkor előrehaladtával a fizikai és mentális állapotváltozások következtében folyamatosan emelkedik a fokozott gondozásra-ápolásra szorulóak száma.

Az intézményi ellátást igénybe vevők szociális jellemzői átlagos férőhelyeken:

- többségében alacsony jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok,

- egyéb vagyonnal nem rendelkeznek,
- családi kapcsolataik megromlása miatt elmagányosodtak,
- megromlott egészségi állapotuk, fokozott gondozási szükségletük miatt családjuk az ellátásukat nem tudja vállalni.

Fenti okok miatt nagy számban kerülnek ellátottak intézményünkbe átmeneti ellátásból (átmeneti gondozóházból, illetve kórházi osztályokról).

IX. Az ellátás igénybevételének módja

Ellátás igénybevétele iránti kérelem

Az idősotthoni ellátás igénybevételét a vonatkozó jogszabályokban meghatározott kérelem nyomtatványok kitöltésével kell kezdeményezni az intézmény Felvételt Előkészítő Csoportjánál (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.).

Az igényléshez szükséges formanyomtatványokat intézményünk honlapjáról (www.pestiut.hu) lehet letölteni, valamint igény esetén az előzetes, személyes intézményi tájékoztató alkalmával papír alapú kérelem nyomtatványt, továbbá az intézményi elhelyezés menetéről szóló tájékoztatót is biztosítunk az ügyintézéshez.

Felvilágosítást nyújtunk minden érdeklődő számára arról is, hogy az intézményi elhelyezés iránti kérelmet szóban is előterjesztheti a Felvételt Előkészítő Csoportnál, ahol a szóban előterjesztett kérelmet írásban rögzítik.

Felvételt Előkészítő Csoport (FECS)

- Tájékoztatót ad a Fővárosi Önkormányzat által fenntartott szociális intézmények formáiról, az intézmény által nyújtott szolgáltatásokról, a szociális intézményi elhelyezés igénybevételének feltételeiről, az elhelyezéssel kapcsolatos eljárásról.
- Nyilvántartásba veszi az ellátást igénylő kérelmét. A nyilvántartás sorszámozott, folyamatosan vezetett, amely az ellátásra vonatkozó igényeket és a megtett intézkedéseket időbeli sorrendben tartalmazza.
- Hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt vagy törvényes képviselőjét, amennyiben az elhelyezési kérelemhez csatolandó mellékletek nem teljeskörűen kerültek benyújtásra.
- Továbbítja a hiánytalan kérelmet az összes mellékleteivel együtt, annak beérkezésétől számított 3 munkanapon belül az ellátást igénylő által megjelölt intézmény(ek) vezetőjéhez.
- Felvilágosítást nyújt az ellátást igénylő más intézménybe történő elhelyezésének lehetőségéről.

Az intézményi elhelyezés iránti kérelemhez csatolni szükséges:

- A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SzMM rendelet 3. számú melléklete szerinti - a háziorvos, a kezelőorvos vagy a fekvőbeteg intézmény orvosa által kitöltött - értékelő adatlapot.
- Demens személyek esetében a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozatát igazoló pszichiáter, neurológus vagy geriáter szakorvos által kiállított szakvéleményt.
- Cselekvőképeséget érintő gondnokság alatt álló személy esetén a bírósági határozatot, valamint a gondnok kirendeléséről szóló határozatot.

Az intézményben folyó személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

Ha az ellátást igénylő személy cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll a kérelmet vagy indítványt - az érintett személy véleményét lehetőség szerint figyelembe véve - a törvényes képviselője terjeszti elő.

A cselekvőképességében a szociális ellátás igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy a kérelmét, indítványát a törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő.

Amennyiben a törvényes képviselő ideiglenes gondnok, intézményi elhelyezésre vonatkozó kérelméhez, indítványához a gyámhivatal előzetes jóváhagyása szükséges.

Az intézmény a FECS által megküldött iratokat, tehát az ellátásra vonatkozó igényt azok kézhezvétele napján nyilvántartásba veszi.

Az intézményvezető szóban vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről, valamint az előgondozás elvégzésének időpontjáról.

Előgondozás, gondozási szükséglet vizsgálat

Az előgondozás során az előgondozó a helyszínen tájékozódik az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről, szociális helyzetéről, egészségi állapotáról, valamint ellátásra való jogosultságának fennállásáról. Ennek ismeretében véleményt nyilvánít arról, hogy az intézmény szolgáltatása megfelel-e az igénybe vevő állapotának és szükségleteinek.

Ha az intézmény szolgáltatása az igénybe vevő szükségleteinek, állapotának megfelelő tájékoztatást nyújt az intézmény által biztosított szolgáltatásokról az intézményi életre való megfelelő felkészülés érdekében. Ellenkező esetben más ellátási forma igénybevételére tesz javaslatot.

Az előgondozás során az előgondozó szükség esetén felveszi a kapcsolatot az igénybe vevő lakóhelye szerint illetékes szociális hatáskört gyakorló szervvel, a közgyógyellátásra vonatkozó adatok miatt, az igénybe vevő háziorvosával, kezelőorvosával az egészségi állapotára, illetve a korábbi gyógykezelésre vonatkozó adatok megismerése céljából, a lakóhely szerint illetékes gyámhivatallal, a cselekvőképességre vonatkozó adatok megismerése miatt, az ellátást igénybe vevő törvényes képviselőjével, illetve legközelebbi hozzátartozóival.

Az előgondozás során az előgondozó kitölti a 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 2. sz. melléklete szerinti előgondozási adatlapot.

Az előgondozás során az intézményvezető átadja a megállapodás tervezetét és tájékoztatást nyújt a házirend tartalmáról, valamint a térítési díj várható összegéről.

A szóbeli tájékoztatás megtörténtét és a dokumentumok átadásának tényét az ellátást igénylő és/vagy törvényes képviselője az előgondozási adatlapon aláírásával igazolja.

A gondozási szükséglet vizsgálat lefolytatására az előgondozás során kerül sor.

Az értékelő adatlap másolati példánya a vizsgálat elvégzését követően átadásra kerül az igénylőnek és törvényes képviselőjének.

Az előgondozás, valamint a gondozási szükséglet vizsgálat eredményét rögzítjük az informatikai nyilvántartási rendszerünkben.

Az ellátás iránti kérelmekről az intézményvezető dönt. Az intézményvezető a döntésről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Elutasítás esetén az értesítés írásban történik, melynek során a kérelmező tájékoztatást kap a döntés elleni jogorvoslat lehetőségéről.

Ha az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője az intézményvezető döntését vitatja, az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a főpolgármesterhez fordulhat jogorvoslatért. Ilyen esetben a főpolgármester határozattal dönt. A meghozott főpolgármesteri döntéssel való egyet nem értése esetén a döntés meghozatalától számított 30 napon belül az ellátott, illetve törvényes képviselője Budapest Főváros Közgyűléséhez fordulhat.

A főpolgármesteri, illetve közgyűlési döntés felülvizsgálata - a döntés kézhezvételétől számított 30 napon belül - bíróságtól kérhető.

Soron kívüli elhelyezés

Az intézmény az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről. Soron kívüli elhelyezési kérelem esetén az intézményvezető dönt a soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény indokoltságáról, továbbá - több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény esetén - az igények teljesítésének sorrendjéről.

Jövedelemvizsgálat

Az intézményvezető az elhelyezést igénylő kérelmének jövedelem- és vagyonyilatkozata alapján az intézményi ellátás nyújtásának megkezdését megelőzően megvizsgálja az ellátást igénylő havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyonát és konkrét összegben megállapítja a fizetendő személyi térítési díjat, amelyről az ellátást igénylőt az ellátás igénybe vételét megelőzően írásban tájékoztatja.

Az intézményi elhelyezést megelőzően tájékozódunk a kérelmezők aktuális állapotáról, annak érdekében, hogy az új beköltözők számára legmegfelelőbb ellátást tudjuk biztosítani.

A beköltözésre váró az intézményvezetőtől értesítést kap a férőhely elfoglalásának időpontjáról és az intézményi elhelyezéssel kapcsolatos egyéb teendőkről. Az intézményi jogviszonyban állók egészségének védelme érdekében beköltözésre csak negatív tüdőszűrő lelet igazolásával kerülhet sor.

Megállapodás

Az ellátás igénybe vételének megkezdése előtt az intézményvezető az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

Az intézménybe való felvételkor az ellátást igénybevevő és hozzátartozója részletes és pontos tájékoztatást kap a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 96.§-ában előírtakról és az alapgyógyszerkészletről is.

X. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Az intézmény rendelkezik honlappal (www.pestiut.hu), amelyen keresztül tájékoztatást ad az intézmény vezetősége által meghozott vagy az intézményt érintő aktuális országos szintű intézkedésekről, az intézmény által nyújtott ellátási formákról, szolgáltatásainkról és azok tartalmi elemeiről, az ellátás igénybevételének módjáról, feltételeiről, a szolgáltatásért fizetendő térítési díj mértékéről és a közérdekű adatokról.

A Felvételt Előkészítő Csoport működtetése, tevékenysége útján az érdeklődők szintén tájékoztatást kapnak az intézmény szolgáltatásairól.

Az aktualitásokról az intézményben működő fórumokon (Élelmezési Bizottság, Érdekképviselői Fórum, lakógyűlés) keresztül, illetve a faliújságok útján részletesen, folyamatosan tájékoztatjuk az ellátottakat.

Az intézményi rádió útján munkanapokon kb. 30 perces műsort adunk, amelynek keretében tájékoztatást nyújtunk az aktualitásokról.

Az ellátottakat tájékoztatjuk a büfénél elhelyezett kivetítőn (Képűjság) és az intézmény belső tv hálózatán keresztül az aktuális információkról, napi menüről, névnapokról, belső hálózaton levetítésre kerülő filmekről, levetítjük számukra a gyógytorna munkacsoport által készített tornavideókat, továbbá az aktuális programokra toborozzuk őket.

XI. Mellékletek

Házirend Idősek Otthona

Szervezeti és működési szabályzat

Megállapodások tervezete

Budapest, 2022. 02. 01.

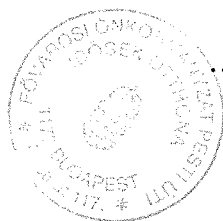

Merucza Erika
intézményvezető

A Fővárosi Önkormányzat Pesti Úti Idősek Otthona fenntartója által az 1993. évi III. törvény 92/B.§ (1) bekezdés c) pontja alapján jóváhagyott szakmai programot, házirendet és szervezeti és működési szabályzatot 2022. szeptember 30. napjától kezdődően hatályba léptetem és kötelezően alkalmazandónak rendelem el.

A 2020. szeptember 30. napjától hatályos szakmai program, a 2020. szeptember 30. napjától hatályos házirend, valamint a 2020. március 23. napjától hatályos szervezeti és működési szabályzat hatályát veszti.

Merucza Erika
intézményvezető

Záradék

Jelen szakmai programot az 1993. évi III. tv. 92/B. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak, valamint Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II. 5.) Főv. Kgy. rendelet 1. mellékletének 4.4. pontjában kapott felhatalmazás alapján átruházott hatáskörben Budapest Főváros Közgyűlése Emberi Erőforrások Bizottsága 59/2022. (V.24.) számú határozatával jóváhagyta.

A szakmai program a Bizottság döntését követő hónap 1. napján lép hatályba.

Budapest, 2022. június „05 „

Karácsony Gergely
Főpolgármester